

REDACȚIA
AD. STR. AULICH (ADAM) 1

ABONAMENTUL
Str. Austro-Ungaria:
1 an fl. 10; pe 1/2
fl. 5; pe 1/4 de an
2.50; pe 1 lună fl. 1.
An. de Duminecă pe
an fl. 1.50.

Str. România și străinătate:
pe an 40 franci.

Inscripțiile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM) 1

INSERTIUNILE:

de 1 și garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

NOUA NOASTRĂ POZIȚIUNE.

Timp îndelungat oamenii de stat ai Maghiarilor s'au amăgit cu gândul, că concetățenii lor Români, istoviți în greua luptă ce li-s'a impus, vor pierde în cele din urmă nădejdea de isbândă și se vor da învinși.

Lipsiți de o clasă conducătoare bogată, care se aibă școală politică și legături cu cercurile hotărâtoare, Românii din țările coroanei ungare păreau incapabili de-a susține timp mai îndelungat lupta contra unui adversar cu tradițiuni politice, care dispune de întreaga putere publică a statului ungar și de toate mijloacele lui de înfruntare.

Pornită însă din masele mari ale poporului, mișcarea națională română are caracterul ori-și-cărei *puteri elementare*. Cuprinse de o nemulțumire pe cât de legitimă, pe atât de adâncă, masele acestea nu pot să ajungă la răpaos câtă vreme nemulțumirea le frământă. Omul rănit în câmp de războiu știe prea bine, că zădărnice li sunt gemetele, dar' geme fiind-că e chinuit de dureri; tot astfel Românii și-ar' da nemulțumirea pe față chiar și dacă n'ar mai avea nădejde de isbândă.

Și-o dă cu atât mai vârtos că are nădejde!

Nu e în inimile Românilor azi în viață nimic mai tare decât credința în viitorul neamului românesc! Știe Românul ce-a fost, se vede ce-a ajuns, și în fiecare clipă simte ce-ar fi, dacă n'ar avea să se lupte cu atât de mari greutăți. E peste puțină să depărtezi de la el gândul, că nu vor fi înlăturate și aceste greutăți, cum fost-au altele cu mult mai mari. De aceea el e inimos, și rar s'a văzut o luptă purtată cu atât de puțină mânie ca a noastră.

Românul ride de mânia prigonitorului său, și nu ura, ci mila îl cuprinde, când e amenințat cu peirea, fiindcă nu se simte perind, ci crescând și întărindu-se, în ciuda marilor greutăți, cu care se luptă.

Pătrunși cu desăvârșire de gândul, că ei vor dreptate și numai dreptate, atât pentru sine înșiși, cât și pentru alții, Românii din țările coroanei ungare sunt declințiți în hotărârea lor de-a merge înainte, și nu e nici între dinșii, nici afară de dinșii, nici deasupra lor nimeni, nimeni, care să aibă destulă autoritate spre a-i îndupleca să curme lupta.

Idol să le fie, și te omoară cu petri, dacă li-o ceri aceasta!

În loc de a trage cuvenitele consecuențe din acest adevăr, oamenii de stat ai Maghiarilor și-au dat silința de a produce în cercurile politice convingerea, că întreaga mișcare națională română se reduce la gălăgia făcută de câțiva svăpăiați.

Deși dinșii erau în primul rând datori să-și cunoască țeara și să știe, că concetățenii lor Români, cuprinși de adâncă amărăciune, nu vor să fie conduși, ci reprezentați după-cum ei în adevăr simt, gândesc și voesc: reprezentanții autorizați ai Românilor au fost tratați ca niște aventurieri politici, turburători de profesiune, care mint, când vorbesc în numele Românilor, și n'au nici pricepere politică, nici autoritate și nu pot să producă decât aparențele unei nemulțumiri generale, prostind poporul și amăgindu-l.

Aceasta a fost timp îndelungat pozițiunea noastră față cu guvernul ungar.

Azi e cu totul alta.

Dacă adevărat era, că niște amăgitori ordinari sunt reprezentanții autorizați ai Românilor, guvernul ungar era politicește obligat să scoată poporul de sub înfruntarea acestor amăgitori.

A avut toată largimea spre a-și alege mijloacele pentru împlinirea acestui obligământ.

Unul câte unul i-a usat, i-a făcut imposibili, pe toți oamenii de încredere pe care i-a avut între Români, și astfel din zi în zi tot mai mult s'au întărit cercurile hotărâtoare în convingerea, că Românii sunt cu desăvârșire inaccesibili pentru oamenii de încredere ai guvernului ungar: alungat e de Români ori-și-cine, care vine în numele lui!

Voind să scape de necesitatea unei rezolvări serioase, guvernul a protestat, că «agitatorii» îi fac peste puțină ori-și-ce măsură chibzuită. I-a înlăturat dar', aruncând pe unii în temniță și silind pe alții să părăsească țeara.

Nici aceasta însă nu i-a folosit nimic: Românii au rămas tot inaccesibili pentru guvernul ungar și pentru oamenii lui de încredere.

Văzând zădărnicia silințelor puse de guvernul ungar spre a înăbuși mișcarea națională română, cercurile politice serioase nu mai puteau să pună destul temei pe informațiunile primite dela Maghiari asupra acestei mișcări, ci trebuiau să fie accesibili și pentru alți informatori, ba se caute a se încredința direct despre adevăr. Astfel chestiunea națională română a fost studiată mai cu din-adins, și încetul cu încetul s'a produs pretutindeni convingerea, că nu oamenii de încredere ai Românilor sunt amăgitori, că există în adevăr conflictul serios, și că e o chestiune de prudență politică, ca conflictul acesta să fie înlăturat.

Cine e vinovat, că conflictul cu toate acestea n'a fost încă înlăturat?

Timp îndelungat cei mai încercați dintre luptătorii români au fost tratați ca niște răsvrătitori, pentru-ca lumea să-și socotească răsvrătitori, cu care ori-și-ce înțelegere e peste puțină.

Azi, când lumea ne cunoaște faptele, această tactică nu mai prinde.

Faptele noastre dovedesc, că totdeauna, chiar și în fața celor mai urginoase prigoniri, atât în temniță, cât și în exil, am fost oameni ai ordinii, cetățeni leali atât față cu patria și față cu tronul, cât și chiar față cu prigonitorii nostri. Ne-am supus necondiționat legilor, pe care le combatem. Ne-am unit cu concetățenii de ai nostri ori am primit mijlocirea binevoitoare a amicilor patriei noastre, dar' am fost în toate împrejurările inaccesibili pentru dușmanii ei. Am stăruit, ca conflictul dintre noi și concetățenii nostri maghiari să fie rezolvat, însă numai pe cale *normală și legală*, cu concursul factorilor constituționali.

Voim să luăm parte la viața comună a patriei noastre și să lucrăm alături cu ceilalți concetățeni ai nostri pentru consolidarea ei. Ne e însă peste puțină s'o facem aceasta câtă vreme nu se vor fi modificat unele legi prea asupritoare pentru Români.

Cine poartă răspunderea, că aceste și nu s'au modificat încă?

Fără îndoială numai aceia, care constituționalicește sunt chemați a lua inițiativa pentru modificare și a corecta legile.

De ce n'au făcut-o aceasta?

Dacă n'au voit s'o facă, sunt lipsiți de pricepere politică; ear' dac'au voit și n'au putut, sunt incapabili de a conduce ei singuri afacerile statului.

Și acesta din urmă e adevărul azi neîndoios.

Timp de un an Românii din țările coroanei ungare au stat într'un fel de lăncezire. Zăpăciți, scârbiți și lipsiți de conducere unitară, ei nu mai puteau să fie amăgiți de «agitatorii», care fie că n'au voit, fie că n'au putut să-și mai facă guvernului greutăți.

Acum era timpul, ca guvernul ungar să se facă stăpân asupra situațiunii. A făcut nouă alegeri parlamentare, și n'avea decât să-și isoleze pe «aventurierii politici».

I-a fost peste puțină, fiindcă Românii și așa zăpăciți și lipsiți de conducere sunt inaccesibili pentru el și pentru oamenii lui de încredere. Ar trebui să dea neîndoioase semne de bunăvoință, pentru-ca să-și facă accesibili, ear' aceste semne nu le poate da, fiindcă nu are destulă autoritate față cu parlamentul și față cu opiniunea publică maghiară.

Aseasta e cauza, pentru care viața internă a regatului ungar e ținută în continuare frământare, și nimeni azi nu mai ia pe reprezentanții autorizați ai Românilor drept turburători ai păcii!

Dacă se va mai dovedi, că ei pot să pună ear' în mișcare masele, care pentru guvernul ungar sunt în toate împre-

jurările inaccesibile, ei vor sta în fața guvernului ca oameni politici, care în anumite împrejurări pot să aducă patriei și tronului mari servicii.

Arad, 3 Ian. v.

Pasivitate în dietă. La 11 Ian n. c. partidul național maghiar în o ședință a clubului său din dietă, a hotărât, ca în fața discuției asupra budgetului statului, partidul să decreteze — *pasivitatea*.

Deputatul Horánszky, care a venit cu propunerea, a motivat-o pe larg, între altele prin faptul, că el vede gospodăria statului înrându-se neîncetat, mergând cu pași grăbiți spre urcarea și mai mult a sarcinilor publice deja ne mai suportabile, sau apoi la — deficit.

Partidul a primit cu unanimitate propunerea de pasivitate, și în ședința dela 12 Ian. deputatul Horánszky s'a ridicat și în o vorbire de un minut și jumătate, a declarat în numele partidului, că între împrejurările putrede de astăzi, partidul național nu ia parte la discuție asupra budgetului și nu-l primește! S'a așezat apoi pe bancă. Impresia a fost cât se poate de deprimătoare.

Di D. Sturdza în Berlin. Marți seara s'a dat la curtea Împărătească un prânz de gală. La acest prânz au fost invitați și bărbaii de stat străini aflați în capitala imperiului, între cari și *Dimitrie Sturdza*, fostul prim-ministru și ministru de externe român.

Acestor invitați li-se dă deosebită importanță, ca o dovadă de bunele relații dintre statele pe cari le reprezintă numiții bărbai de stat.

Cuota. Ziarul «Magyarország» ține a ști, că în urmă s'a ajuns la înțelegere între guvernul austriac și cel unguresc, privitor la «cuota», pentru care atâta încordare a fost. S'ar fi stabilit ca Ungaria să poarte din cheltuielile comune ale celor două jumătăți ale Împărăției, 36%, Ceea-ce înseamnă o urcare a cotei din trecut, cu 5%.

O voce germană. Vestitul profesor linguist *Heintze* din *Stolp* a dat puțin la o parte toga de pe spinarea calului maghiarisator. Cu făclia istoriei și a științei în mână, desvêlește și reprobă tendența «civilizatorilor Orientului» de a maghiarisa totul.

«Ce fel de obrăznicie e aceea — scrie Heintze — ca din orașele *Gran, Hermannstadt, Ofen-Pest, să facă Esztergom, Nagy-Szeben și Budapest.*

Au doară cultura maghiară le-a ridicat? Noi (Nemții) voim să rămânem pe lângă Ofen-Pest, Hermannstadt și pe lângă celelalte numiri de baștină germane.»

Atragem luarea aminte a precauțiilor și circumspecțiilor nostri concetățeni sași asupra acestei și acestor fel de voci. E bine să le audă și dinșii.

Dinți strepezți. Din incidentul morții lui *Pápai István*, fostul șef al cancelariei de cabinet din Viena, în inimile de multe doritoare ale corifeilor politici maghiari, se ridicase dorința a face o încercare, doară pot dobândi încă un cadou național la începutul meleniului al doilea: anume *cancelarie de cabinet separată maghiară*. Au și făcut cuvenitele pipări de puls prin Viena, cu cuvenita discrețiune și sfielă chiar.

Încercarea însă a transpirat și în public.

„Correspondența politică“ din Viena publică chiar un comunicat în privința asta, lămurind chestia, că adecă cancelaria de cabinet n'are de rezolvat agende comune asupra cărora ca atare să aibă ambele jumătăți a Impărăției drept, ci ea aparține afacerilor interne de curte, și oficialii ei sînt numiți de-adreptul de Majestatea Sa, fără nici o contrasignare a ministrilor. Ca atare nici macar în discuție nu poate veni «nisiuța» patriotică de a se înființa doar' și o secție deosebită maghiară.

Foile ungurești unele publică acest comunicat, făcînd o față ca-și-cum ar fi mușcat din un măr acru, altele îl trec de tot sub tăcere.

„Tengerre Magyar!“ Molochul maghiar nu-și află destul teren în Ungaria propriu zisă, acum începe a tînde și spre mare, asupra Fiumei și Croației.

În ministerul de justiție din Pesta, — după cum ni-se împărtaşește, se lucră cu mare stăruință ca legile autonomiei Fiume să se aducă în legătură cu cele ungare.

Sărmani Fiumeni!

După-ce v'au întemeiat școale cu limbă de propunere maghiară, acum voesc să vă mai «fericească» și cu legile ungurești!

În loc să pună capăt anomaliilor că Ardealul și Ungaria, teritoriu «unitar maghiar», e guvernat de două deosebite legi, ei vor să lățească încă anomalia, zăpăceala.

Scrisoare din București.

București, 31 Decembrie 1896.

D-na Elena Teodosiu. — Dela Curte. — De ale artei. — Știri politice.

De câteva zile este vacanță în toate: vacanță în ceea-ce privește viața parlamentară, vacanță în școale și la toate autoritățile. Numai în comerț e mișcare deosebită. Cofetăriile, magazinele de modă și mai ales cele cu jucării pentru copii, sînt acoperite în totul lesul cel mai strict al cuvîntului.

Lupta cea mai mare este însă la Teatrul Național, unde frumoasa cântăreață română, d-na Elena Teodorini continuă a secera aplauze entusiaste și laude sincere. Așară de pildă s'a disputat până și asupra celui din urmă bilet de galerie... Marea artistă a și interpretat în chip adevărat artistic toate piesele din program cîntînd cu deosebit succes în «Giocanda».

Entuziasmul publicului este atât de mare, că a devenit chiar obositor pentru artistă, căreia i se cere des să biseze, ear' înaintea lampii este chemată de nenumărate-ori.

O solemnitate neobișnuită au aceste reprezentațiuni mai ales prin faptul că asistă și Curtea Regală.

Din înalta societate bucureșteană mai multe persoane au și rugat pe d-na Elena Teodorini să mai deo o reprezentațiune. Artistă a consimțit ca Vineri, la 3 Ianuarie să rețete «Carmen» cu trupa română.

I-se prepară manifestațiuni cari vor fi cu atât mai strălucite, cu cât fiind vacanță, oamenii au vreme pentru a jertfi câteva ore și artei.

Duminecă a fost a patra aniversare a căsătoriei Altețelor Lor Regale Principelui Ferdinand și Princesesei Maria.

Dl Aurelian, Inconjurat de ceilalți miniștri, a prezentat felicitările la palatul dela Cotroceni. Din toate părțile țerii deasemenea, AA. LL. au fost felicitate cu căldură. M. S. Regele și Regina au luat dejunul la Cotroceni, ear' după amiază M. S. Regele s'a întors la Palat, ear' M. S. Regina s'a dus la Ateneu, unde dimpreună cu AA. LL. Prințesele și Prințesa, au asistat la concertul dat de dl Peters, șeful orchestrei care cîntă la Coloseul Bragadiru.

Ca știre privitoare la artă, pot să vă împărtaşesc, că la începutul lunii Martie trupa completă a Burg-Teatrului din Viena va veni la București și va da șese reprezentațiuni în sala Teatrului-Național.

Între piesele ce se vor juca va fi și «Meșterul Manole» de Carmen Sylva, dramă care s'a dat cu deosebit succes pe scenele din Viena și Berlin.

Interesul publicului pentru aceste reprezentațiuni este așa de mare, încât prenotările au început deja de acum, cu tot prețul mare, ba aș putea zice chiar exagerat, — singurul curs al tuturor reprezentațiunilor artiștilor și artiștelor celebre cari vin pe la București.

În decursul sărbătorilor ca știri politice au fost de înregistrat doar' două legeri: cea dela Gorj, unde dl general Berendey, ministru de război, a fost ales senator în contra candidatului conservator dl T. Cămărășescu; și cea dela Bacău, unde fiind prea mulți candidați, nici unul n'a intrunit majoritatea cerută de lege, și astfel Dumineca viitoare va avea loc balotagiul.

Privitor la activitatea parlamentară se dă știrea, că îndată după redeschiderea Corpurilor Legiuitoare, dl Vasile Lascăr, ministru de interne, va depune pe biroul Camerei un proiect de lege asupra reorganizării administrațiunii centrale a ministerului de interne și

altul asupra pensiunilor funcționarilor județeni și comunali.

Societate națională de agricultură. Actualul ministru președinte P. S. Aurelian lucrează la un proiect de lege pentru înființarea unei societăți naționale de agricultură.

E proiectată în stil mare. Va avea 60 de membri pe viață, pe cari li va numi guvernul, ear' alți 120 de membri vor fi corespondenți.

Pentru asigurarea viitorului ei, în bugetul statului se vor lua 60,000 lei subvenție societății, pentru a-și coperi cheltuelile cu salariile și diurnele.

Aliații nostri.

„Budapesti Hirlap“ dela 12 Ian. publică cu o vedită părere de rău următoarele șire, despre progresul pe care îl fac aliații nostri Slovaci în întărirea lor națională, de care noi, firește, nu-mai bucura ne putem.

Eată ce scrie numitul ziar:

»In coloanele foii noastre nu odată a fost din toamnă vorbă despre împrietenirea cehoslovacă, care într'una se întărește.

Abia trece săptămână ca să nu se facă ceva ori în Bohemia ori în Ungaria, pentru tot mai virtuoasă întărire a acestei împrieteniri.

În fruntea mișcării stă societatea cehoslovacă din Praga, care în timpul mai nou a pornit o lucrare în cerc mai larg, pentru a împărți cărți între Slovaci din Ungaria.

»Narodny Listy« din Praga scrie despre asta că nu va fi oraș ceh în Bohemia care să nu dăruiească câte-o bibliotecă respectabilă Toților; orașele Tabor și Melnik au și făcut pașii de lipsă.

Ba foaia cehă voeste să pună lățirea limbii și a spiritului ceh pe temeiuri și mai largi. Ea roagă publicul cehic, ca foile folosite și cărțile cetite să le trimită la Rozsahegy, la redacția foii „Doma a Skola“ (Casa și școala), care va împărți între slovăcime.

Această împrietenire ceh-slovacă își are chiar și foaia sa în Ungaria: „Doma a Skola“, care are doi redactori, un Ceh și un Slovac. Articolele scrie slovăcește și-i traduce ceheste. Ținta ei de căpetenie e, ca să îndintze și pe Cehi și pe Slovaci, că amândoi sînt fiii unei națiuni, din o carne și un sânge. Foaia e foarte bine scrisă. Între colaboratorii ei se numără și cei mai de frunte oameni de școală cehi. Între învățătorii cehi și slovaci foaia e foarte lătită. Ei își țin de datorința națională și de cinste a lor, să sprijinească și moral și materialcește foaia înfrățirii Slovacilor cu Cehii.

Ministrul rusesc de externe.

În urmă s'a întemplat numirea ministrului de externe al imperiului rus numire care era așteptată cu mult interes de diplomația tuturor statelor europene.

Groful Muravjev, fostul ambasador rusesc la Kopenhaga, este căruia grațiarul țării i-a încredințat conducerea afacerilor externe a vastului imperiu.

Muravjev este azi de 56 de ani, și în puterea vieții încă.

Despre efectul ce l-a făcut numirea lui, circulă următoarele versiuni:

În Viena numirea a produs oarecare surprindere, și oamenii politici s'au foarte rezervate față de noul numit.

Nu-și prea pot oamenii face o idee clară și sigură despre personalitatea politică, pentru-că de câte-ori cineva v'ose să-și străbată în păreri ce le are despre politica mare externă a națiunii să se încunjura cu foarte mari rezerve, și nu se prea mărturisea.

Se scot ca semne marcante din viața lui, că dînsul e rudă apropiată a celui Muravjev, care la 1863 a sugrumat o mână de fer revoluția polonă.

În Paris el e cunoscut ca un moscovit înflăcărat și care din inima sa urește pe Nemți!

La ajungerea sa în înalta demnitate se spune că ar fi contribuit foarte mult și influența personală a veduvei țarului, carei în chestii de persoane, se vede că are mare influență.

Cînd cu visita țarului la Paris, în toamnă, țarul la un prînz a întrebă pe bărbații politici francezi, ce păreri au despre Muravjev?

Asta a stîrnit în cercurile politice presupunerea, că Muravjev va fi numit ambasador la Paris. Acum se înțelege știricirea de atunci.

Din Berlin se telegrafează, că acolo e generală părerea, că Muravjev adoară pe Francezi și urește din inimă pe Nemți.

În Paris zierele de seara dela 10 primind știrea despre denumire, au lăsat lutat cu un entuziasm bătător la ochi.

Toamnă.

E'n luna lui Brumar
Cînd clipele ne par
Că trec greoiu și rar.

De sus cotind domol
Cad ciorile în stol
Pe șesul larg și gol.

Piraele de-arîndul,
Pietrișul măcinîndu-l
Curg tulburi cum li gîndul.

Jos frunzele se string,
Uscate crengi se frîng...
Și plîng, — nu știu ce plîng.

Din dorurile mele
'Mi-am înălțat castele:
Azi is ruini și ele.

Tot surpă dor pe dor;
După ruini măsur
Uimit mărimea lor.

• Raul Stavri.

Întunerec

(Urmare și fine.)

Ajunși acasă, urcă obosiți scările și bat la ușa antișambrei.

Nu răspunde nime; ear' Usturică împinge ușa și intră amîndoi în antișambra întunecoasă.

În vreme-ce își scot paltoanele și pălăriile, Usturică tușește odată tare și silît. Amicul seu trece mai nainte pușin, aproape de ușa deschisă a unui salonaș, unde asemenea era cam întunerec. Usturică plezat își scoate galoșii și găfăia încetișor în coșul de lângă ușe. Alătura cu salonașul se găsea a treia odaie despărțită prin o ușe de sticlă, acolo ardea o lampă, care arunca pușină lumină în salonaș și antișambra.

Fără veste, ca de vînt, ușa cea de sticlă se deschide, și o femeie foc și părjol, cu un ciorap nesfîrșit în mîna stîngă, trece înte salonașul, dă năvală în pragul antișambrei și onorează cu o palmă repede pe cel mai de aproape sosit, care începuse a-și freca mîrile și se pregătia tocmai să facă stăpânei un grațios compliment.

— Auleo! coană Mișo! Mozafirii pe la dumneavoastră așa se primesc? strigă oaspele cu o mână la ureche și cu doi pași napoi. Glasul străinului făcu pe cocoana Mișă să se desmeticească cu multă și mare rușine.

Așa ocară pe capul ei! Ii venia să se strecoare în pămînt de sminteala ce făcuse în rivna sa prea mare. Vedea lămurit, dar cam târziu, că în antișambra sînt doi bărbați, nu unul.

Usturică în primul moment, a rămas uimit; după-ce 'și-a revenit în fire, regretă că fleșca nesocotită n'a sosit la destinație... Ce prostie din parte-i să facă invitarea! N'are s'o mai facă în veci, nici pentru o țeară.

Toate erau prea târziu.

— Un milion de iertăciuni, scumpul meu domn, începe coana Mișă căutînd pe jos după ochelarii ce sburaseră de pe nasul mozafirii. Nu știu, cum să-ți spun... a fost o nebagare de seamă, o greșeală... m'eu supărase cumplit servitoarea, o servitorii ăștia, Dumnezeule!... nu poate cineva avea idee, ce stricați sînt!... Mi-au scos peri albi... Eată ochelarii... Iartă-mă, domnule... servitoarea mea...

— Lasă-te, Mișo, cu mofturile, întrerupe vorba soțului ei. Ce vrei cu servitoarea? și de ce umbli cu pisica 'n sac? Ean spune-o mai bine verde! Io, bărbățelul t'eu scump și nu alcineva era să fiu cel cărpit; ear' tu, ai greșit adresa... de astă-dată.

— Dar' nu-i adevărat! Îți spuneam, că servitoarea m'au scos din fire... Te asigur! Auzi tu, servitoarea!

— Nu-i adevărat, nevastă! Că n'ai servitoare... a fugit. Crezi că nu știu?...

Usturică prinsese curagiu ciudat.

Așa, cu voe, fără voe, lucrul s'a clarificat și, pe cât a fost cu puțință, s'a reparat.

— Ei, acum să-mi spuneți dumneavoastră, v'eu rog, care ar fi morala? întrebă în gînd mozafirii intrînd cu Usturică în salon, și cocoana Mișă, în grabă mare, stricase o mîștie de chibrite, ca să aprindă luminările.

Cu fața cătră nevastă, Usturică a răspuns: — Morala este, onorabila mea consobră, că de altă-dată să umbli cu luminările în întunerec!

Și rîdea Usturică plin de răutate. S'au lăsat un ceai, au mai gustat nițel vin și s'a făcut haz, au ris ei, dar' îndeosebi Usturică trăgea la hohote vesele. Stăpâna casei, drept că nu se simția deloc în larg, și cătră sfîrșit o melancolie năpădise fața ei tăcută și palidă. Se părea tare zdruncinată după cele întemplate.

Vechiul prieten a stat a doua zi la dejun, pe urmă la stăruința lui Usturică tustrei au luat prînzul împreună la birt, și s'au despărțit prietenește. La despărțire o slabă roșeață s'a mai arătat în fața pudruiată a Mișei.

Usturică, adeseori cînd sta seara la masă cu soția sa, își aduce aminte cu adîncă tulțumire sufletească de seara aceea memorabilă, și hoștește se uită la cocoana, rîde în el, își freacă ochii în fîșărie și tace.

E. H. dos.

vestea, scriind adevărați ditirambi la adresa lui Muravjev, de care leagă chiar și speranța, că sub el vor putea isbuti și cu *ideea de revanche!*

Din parlamentul maghiar.

La 12 Ianuarie s'a început discuția asupra bugetului.

Foile din Pesta descriind această ședință, care alte-dăți era foarte agitată, și una și alta dintre partide înarmându-se pentru discuții tari, cari pentru, cari contra bugetului, și încopciind de deosebitele lui poziții debateri speciale pentru toți ramii vieții publice, — de astă-dată a avut o înfățișare foarte posomorită.

Oameni deprimați, cu fețe abătute, lipsiți de ori-ce raze de însuflețire în privirile lor, stăteau pe băncile dietei. Părea că ceva greu le-ar fi apăsând pe conștiințe.

Urcarea cuotei și problema grea a renouării pactului, adună par'că nori grei pe orizontul politic al parlamentului, nori pe cari nu știu cum să-i risipească în chip mai puțin păgubitor.

„Bătăia lui D-zeu este cuprinsă în acei nori!” exclamă »Budapesti Hirlop«!

Referentul Hegedüs, urcându-se la tribună, face referada generală asupra stării financiare a țerii, cercând să o presinte în culori cât se poate trandafirii. Refera însă cu o lipsă de însuflețire, cât părea că îi stau în gât »adevărurile« și »stările bune« despre care vorbește.

Când lauda mai tare regularea încasării dărilor, și promitea că țeara pe urmând va ajunge la un punct de înflorire uimitor, Horvánszky, național, l-a întrerupt, în numele partidului său, cu cuvintele:

»Eu din partea-ți am deplina convingere, că relațiile țării din 1867 încoace, nici odată n'au fost într'o stare atât de nenorocită ca chiar astăzi, când trăim zilele de aur ale stoarcerii materiale, a prigonilor politice, a stării în afară de lege și a relațiilor parlamentare de putrezire!

Și fiindcă între asemenea împregiurări o discuție serioasă asupra bugetului, în nu poate avea nici înțeleasă înțeles, (mare contradicție în drăpănia mamelușilor. »Așa e! așa e! în crăciun«), eu atât în numele meu și al partidului din care fac parte, și din încredințarea lui, mă restrâng a face declarația, că bugetul ce se supune debaterii nu-l votez nici în general nici în special!

Au mai vorbit Polonyi Géza tot contra, ministrul Bánffy, »rectificând« pe Polonyi, apoi Kossuth Ferencz a declarat și el în numele său și al partidului, că nu votează bugetul încă câteva vorbiri, a unui mameluș »viro« ridicul a unui deputat din partidul opoziționar care a combătut rău guvernul, dar votează bugetul, ceea-ce a surin mult pe celelalte cluburi opoziționare. — Ședința s'a încheiat, risipind oameii ca dela o întrunire unde însuflețire nu s'a știut face și nu s'a simțit.

Revistă externă.

Din Londra se telegrafează, că expediția companiei engleze Niger, care în ziua de azi nu porrise spre Benin, a avut într'adevăr un sfârșit foarte tragic.

În apropierea localității Gualo, supușii reginei din Benin, au măcelărit în chip barbar pe toți cei-ce făceau parte din expediție.

Toți Englezii au fost ucisi, ear' dintre cei 250 indigeni, cari călăuzau expediția, numai 7 au putut scăpa cu viața!

Consiliul ministerial englez, a hotărât, să pornească o expediție armată asupra regelui Beniniei, spre a răsbuna cruda faptă a supușilor sei!

Causa Metropoliei române în Macedonia se pare că se complică tot mai mult.

Grecii fac mari împotriviri. Patriarhatul nu voește să recunoască pe alesul de Metropolit român.

S'au făcut demersuri pe lângă Sultan, să-l întărească în postul său. Dar' ministrul de culte otoman să fi declarat că nu o poate face, până nu-l recunoaște și patriarhatul.

Patriarhul ecumenic la rîndul său spune că cel mult atîta poate face, ca Antim să nu fie excomunicat.

Dușmani în toate părțile și pismuitori ai ori-cărui semn de întărire și înflorire a neamului românesc!

Puterile europene tot au încă de furcă cu guvernul turcesc.

Și-au formulat acum, în acord, pretensiunile ce le fac Sultanului privitor la reformele ce se introduc în imperiu. Trei lucruri îi pretind:

Ca Sultanul să denumească amployații creștini, în toate provinciile imperiului turcesc, așa ca cel puțin a treia parte din amployații județiali și administrativi să fie creștini;

ca gendarmeria și polițiile turcești, să se reformeze cu totul, ca să nu se mai întemple noue excese, jafuri și omoruri, luând între ei creștini în proporția numerică a locuitorilor creștini, și

ca în Constantinopol să se înființeze un comitet internațional, car să fie însărcinat să controleze executarea reformelor!

Înșiși ambasadorii însă, au teamă că Sultanul nu le va primi cererile.

NOUȚĂȚI

Cea mai nouă osândă. Cetim în »Tribuna« din Sibiu: »La pertractarea judecătorească ținută la Cluj, în ajunul Anului-Nou, d-lui Andreiu Balteș, fostul responsabil al »Tribunei«, apêrat de dl Dr. E. Ilea, i-s'au contras osândele de 1 an și 3 luni temniță de de stat (pentru »Tribuna«) și 4 luni temniță ordinară pentru »Foaia Poporului«, în 1 an și 4 luni temniță ordinară și 300 fl. amendă. Adevărată barbarie!»

»Reuniunea română de muzică din Sibiu«, care prin concursiunea arangiată a. tr. în România, a eșit din cadrele unei Reuniuni locale — azi numără la 85 membri activi, cu cari zelosul și distinsul măestru de muzică G. Dima, ține regulat probele prescise. În studiu sînt acum pe lângă altele și două compozițiuni noue, datorite profesorului Dima.

»Reuniunea rom. de agricultură din comitatul Sibiului« de sub conducerea neobositului economist D. Comșa, profesor, lucrează cu mult zel la înstăpînirea țaranului român. În timpul din urmă această Reuniune și-a ținut adunarea generală în Tilișca, unde s'a pus bătă la înființarea unei tovărășii agricole; mai departe a ținut o întrunire agricolă bine reușită în comuna Veștem, unde s'a pus basă la înființarea unei însoțiri de credit sistem »Raiffeisen«. Acestei reuniuni i-se cuvine meritul de a fi înființat până acum 10 tovărășii agricole și 3 însoțiri de credit sistem »Raiffeisen«.

Bal în Blaj. »Reuniunea femeilor române din Blaj« arangiază în 23 Ianuarie a. c. n. în sala dela »Hotel Univers«, bal, al cărui venit curat este destinat în favorul reuniunii. Inceputul la 8 ore seara.

Germania la expoziția din Paris. Cu data de 13 Ian. se telegrafează din Berlin, că în dieta imperială, la debaterile asupra bugetului, poziția ministerului afacerilor interne s'a votat 50.000 marce ajutor din partea statului

pentru coperirea speselor de-a participa la expoziția universală din Paris la 1900.

Böttlicher secretarul de stat a declarat, că cel mult *cinci milioane* se vor recere pentru expoziție. Împărțirea teritorului de expoziție, încă nu s'a făcut, dar' guvernul francez se poartă foarte prevenitor, și fiecărei națiuni îi va da locul trebuincios. Toate statele se pregătesc febril, de a lua parte. Comisarul pentru expoziție, Richter, a amintit, că la numita expoziție pot fi expuse numai produse industriale de prima calitate.

Bal în Abrud. »Reuniunea femeilor române« din Abrud, Abrudsat și jur arangiază în favorul școlii de fetițe rom. din Abrud la 21 Ianuarie st. n. a. c. bal în sala hotelului »Detunata«. Inceputul la 8 ore seara.

Pe terenul bisericesc, ni-se scrie din Sibiu, că acolo se lucrează relativ puțin, cu toate-că mult ar fi de făcut din toate punctele de privire. De când cu introducerea legilor bisericești ale statului, mare indiferentism a cuprins pe toți credincioșii de sus până jos. Corporațiunile noastre bisericești, congres și sinod, sînt compuse aproape exclusiv din persoane alese, cum s'ar zice, pe sprinceană. Aceasta e și cauza, că bărbați probați și devotați ai bisericii, ca părintele asesor consistorial: Boiu, Cristea, profesorii Dr. D. P. Barcianu, D. Comșa, directorul »Transilvaniei« Dr. Brote și mulți alții sînt înlocuiți cu oameni ce convin stăpînirii. Ar fi de dorit, ca poporul nostru să cunoască odată pe oamenii cu adevărată durere pentru neam și biserică și să-i arete recunoștința în un fel sau altul pentru ei.

Unul din »aceiași«.

Părintele Stojalowsky. Aprigul luptător polon din Galiția a fost deținut în Mecca țerii »libere«, în Budapesta. »Pecatul« său e că a luptat pentru drepturile poporului, va să zică e fugar politic și extradarea lui pe mâinile justiției austriace nu are loc. Dumineca trecută — după cum ne scrie corespondentul nostru din Budapesta — a avut loc o adunare pentru Stojalowsky. S'au adunat mulți, la o mite; însă ce folos, căci în loc de vorbiri care de care mai jeluitoare pentru soartea »fratelui« lor polon, s'au bătut ugroniști și socialiști, așa încât poliția a trebuit să-i descaiere.

»Tesaurul« maghiarismului. Foile din Pesta inregistrează cu mare bucurie sub titlul de mai sus, ceea-ce li s'e raportează din Cluj, că adevărată averea »Kulturgyletului« cu finea anului trecut, e de 1.239.654 fl. 30 cr.

Sumă respectabilă negreșit, din interesele căreia mult se poate face, adevărat. Concedătenii nostri maghiari au și dreptate când se bucură de sporul ajuns și materialicește de Reuniunea lor, — noi însă ne întrebăm: când oare vom înțelege și noi foloasele alor astfel de reuniuni, și vom jertfi așa frumos pentru scopurile lor, cum dinșii o fac?..

»Cultură maghiară«. Fițiuca »Esti Ujság« ia în bătaie de joc/circularul vrednic al P. S. S. Episcopului Ioan Meșianu. Înțelegem pe Jidănașii când se supără de cuvintele înțelepte din circular, prin care se combate luxul. Le e teamă, că li-s'ar strica »gescheftul«, dacă oamenii s'ar cumiți și ar cruța și ar cheltui pe lucruri mai bune, ca obiectele de lux.

Alexi — »cs«. Am pus pe »cs« între ghiarele mâții, pentru-că vestitul »literat« Alexics l'a părăsit numai ca să apară mai mare Român Dinsul, după-cum se știe, de demult înghite noduri de dor după catedra de limba română la universitatea din Pesta, și acum se pare că visul i-s'a și isbândit, căci, după-cum ni-se scrie din Pesta, încă în semestrul al doilea școlar al anului acesta va ocupa postul de profesor extraordinar. Ca arvună pentru acest post, a ținut mai zilele trecute o conferență în Academia ungurească de »științe«, și anume despre poezia maghiară populară în asemănare cu cea română. Valoarea conferenței?... o grămadă de vorbe fără rost, mai aducătoare de somn decât macul!

ULTIME ȘTIRI

Din parlament.

— Ședința dela 13 Ianuarie. —

Budapesta, 13 Ian. n. Din debaterile de azi ale dietei e de remarcată vocea grofului Benyovszky, care vorbind la buget, în debateri generală, învinue guvernul că pentru a ridica cuota sînt bani, dar' pentru scopuri de-ale »ideii« nu.

Dinsul e de credință, că dacă ar avea bani, chestie de naționalitate nu ar exista, chestie a cărei existență el poste tot o neagă!

Ci-că el pe unde a umblat prin țeară printre naționalități, n'a dat de om car se înjure statul ungar pentru limba maghiară, dar' da, înjură așanumitul stat maghiar care îi strivește sub greutatea dărilor!

Agitatorii naționali nu-s cei câțiva gazetari și advocați, cari nici nu numără, ci preoții și învățătorii, pe cari nevoile traiului îi pune în fața »statului maghiar«.

Dacă avem bani să ridicăm cuota, de ce se nu avem câteva milioane să ameliorăm starea preoților și învățătorilor? (mai drept spus: să cumpere sufletele preoților și învățătorilor ca se nu mai agite și ei. ca cu atât mai ușor, cu ceialalți agitatori, gazetari și advocați cari nu »numără«, să putem mai ușor isprăvi! Red.)

Invitare de abonament.

Deschidem prin aceasta abonament pe anul 1897 la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sînt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an fl. 10.—
Pe 1/2 an „ 5.—
Pe 1/4 an „ 2.50
Pe o lună „ 1.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 1 fl. 50 cr. pe an, avînd o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. la an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal de la numărul de Dumineca.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“

FELURIMI.

Paradisul femeilor. Paradisul femeii insula Sumatra. Femeile de acolo sînt pîne pe toate averile. Băbații își dau silințele ca să-și îmbogățească soțiile.

Când un bărbat se desparte de treburile se-și restituie toată averea avut-o pe numele ei până în răpărteniei. De altmintelea, din cauză poate, că bărbatul are aceeași casă cu soția.

El își are locuința se duce în casa mamei și anur ani sînt uaiți în g ce se mărită își

Când moare înaintea uși

Până ce n'are voe să

scape de o vėduvie prea îndelungată, cocoa-nele din Sumatra întrebunțază pentru steaguri un fel de stofă proastă, care nu resistă multă vreme intemperieiilor.

Femeile din China. Soartea femeilor măritate din China e cât se poate de tristă. In fiecare an, se sinucid mii de nenorocite pentru a scăpa de tirania bărbaților.

«Lloyd de l'Asie orientale» ne dă, în privința aceasta, câteva amănunte interesante.

Se pare că legii lui Confucius i-se atribuie nedreptatea cu care sînt tratate femeile în China. Doctrina celebrului filosof nu le recunoaște nici un drept. Bărbatul e stăpân absolut. Din cauza aceasta adeseori se vėd fete tinere chineze formănd asociații, al căror unic program e împotrivirea la măritis. Cluburile acestea sînt tormate, în general, din câte 10 fete. Ori-ce fată care voește să facă parte

din un atare club, trebuie mai întăi să depună un jurămēt prin care se leagă că «mai bine moare de cāt să se mărite».

In provincia Canton s'a întēplat nu de mult, un cas curios. O fată aparținēnd unei asociațiuni a spus părinților că nu vrea să se mărite după bărbatul pe care îl aleseră ei deja de mai nainte. Cu toată împotrivirea fetei, ei au început pregătirile pentru căsătorie. Logodnica, vėzēnd că nu poate scăpa de măritis, a încercat să se sinucidă, înghițind un bastonaș de aur. Un doctor, chemat de grabă, i-a scos bastonașul din gură, scăpānd astfel fata dela moarte.

In ziua următoare nenorocita a fost măritată; ea a reușit, însă, să corupă o servitoare; în timpul nopții a fugit și s'a dus la tovarășele sale care tocmai țineau ședință. Fata cu tovarășele sale au plecat numai decăt din club și s'au aruncat în fluviul din apropierea ora-

sului. Nenorocitele s'au înecat. Această manifestare tragică feminisťă a pricinuit în toată țeara o emoțiune adāncă.

O ordonanță polițienească a oprit asociația fetelor.

O propunere originală. — Preotul Wendte din Oakland (California) e de părere că ar fi bine să se pună capēt, printr'o moarte preventivă, suferințelor bolnavilor atinși de o afecțiune incurabilă.

Intr'o predică, ținută nu de mult, preotul zicea :

»De ce să se prelungească agonia aceloră, pentru cari moartea e inevitabilă? De ce să fie ei supuși unor crude suferinți? N'ar fi mai creștinesc lucru să-i scāpăm de suferințele acestea nemiluite? Noi nu pregetăm, de milă, să punem capēt vieții unui căne sau unui cal, a căror vindecare e imposibilă.

De ce să fim mai puțin miloși față de o decăt față de un dobitoc?»

Plecānd din acest punct de vedere, preotul Wendte cere însutirea unei comisii însă cinată cu examinarea faptului și cu facer-ului regulament în această privință.

Pacientul poate să facă apel în contra se-tenței comisiei care l-ar condamna să omorīt că să nu mai sufere. In cazul acest-ului trebuie și consimțēmentul familiei. Dar, după o nouă examinare medicală, se va vėdi că ori-ce tratament e imposibil, că suferințele nu pot fi potolite, și că chestiunea umanitate e în joc, — atunci comisiunea are dreptul să-i execute părerea, adecă să omoroe pe pacient.

Chestie nostimă... dar' americană!

Proprietar și editor: Aurel P. Barza

Redactor responsabil: Ioan Rusu Șt.

Convocare.

Subscriitorii acțiilor institutului de credit și de economii „ZLAGNEANA” societate pe acții în Zlatna se invită prin aceasta, în virtutea §-lui 154 al legii comerciale, la **adunarea generală constituantă** care se va ține în **Zlatna Sămbătă la 27 Martie st. n. 1897** înainte de amezai la 10 ore, în localul școlii gr.-or.

OBIECTELE:

1. Raportul fundatorilor.
2. Constatarea subscrierii capitalului social.
3. Stabilirea statutelor societății.
4. Constituirea societății cu capital social 100.000 coroane (50.000 fl. v. a.)
5. Alegerea comitetului de supraveghiere.
6. Absolvarea fundatorilor de responsabilitatea normată în § 152 al legii com.

În sensul §-lui 155 al legii comerciale, fiecare acție subscrisă dă un vot, mai mult de 10 voturi însă nime nu poate exercita, ear' subscriitorii pot participa la adunare sau în persoană sau prin plenipotentiați.

Din ședința fundatorilor societății pe acții „ZLAGNEANA”, ținută la Zlatna la 12 Decembrie 1896.

George Vișa
președinte.

Emanuel Beșa
notar.

Haine de călușeri!

Subscrisul negustor din Orăștie am onoarea a recomanda depositul meu de **Haine de călușeri**, pe cari le vėnd, le dau în folosință, ori, la cerere le fac anume!

Atrag totodată binevoitoarea luare aminte asupra prāvăliei mele bogat provēzută cu tot felul de *marfă de manufactură* pentru trebuințele de casă, adusă proaspētă din atelierile cele mai bune:

Flanele, calitătēle cele mai bune; **Cărpe de pěr fine** și trainice; **Cărpe de lānă moale** (de Harras); **Pānză** de tot soiul și tare; **Bumbao de bătut** și **Ată de urzit**, aduse din cele mai bune fabrice; **Arnioiuri de cusut și de urzit**, în toate fețele; **Ciorapi**; **Brēuri**; **Șerpare** cusute cu flori și fir; etc.

Ion Lăzăroiț
negustor în Orăștie (Szászváros)

„MINERVA” INSTITUT TIPOGRAFIC SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Cea mai ieftină tipografie!

Tipografia „Minerva” din ORĂȘTIE, strada Berăriei Nr. 10, mārindu-și asortimentul, își oferă on. public serviciile sale pentru **ori-ce fel de tipărire.**

Fiind pusă în plăcuta poziție de a dispune de 6 mașini, și anume: 2 prese accelerate, mari, 2 prese de mână, mici, și 2 mașini: una de perforat și una de tăiat, precum și de 112 soiuri de litere de cele mai moderne, cu mai bine de 200 clișeuri, și felurite alte obiecte tehnice, — garantează pentru efectuare promptă, corectă și frumoasă, cu **prețuri foarte ieftine!**

Tipărește 100	Cărți de vizită	pentru fl.	— 25 cr.
”	” Capuri de couverte	”	— 30 ”
”	” Bilete de logodnă	”	— 50 ”
”	” Bilete de Cununie	”	— 80 ”
”	” Programe de dans	”	— 40 ”
”	” Invitări	”	— 70 ”
”	” Provocări	”	— 50 ”
”	” Capuri de epistole	”	— 50 ”
ciori	” Placate	”	1.20 ”
”	” Anunțuri funebre	”	1.80 ”

Hărta, care în sumele de māt sus, frește, nu e cuprinsă, stă în voea comandatorului să i-o aleagă.

„MINERVA” primește mai departe să efectuească tipărituri de cărți și broșuri de ori-ce mārime, pe lângă învoeli de plată foarte ușoare, în rate dacă e de lipsă.

Pentru Bānci tipărește Bilanțuri, Acții, Libele de Cărți, Documente de Cassă și tot felul de tipărituri.

înfașare plăcută, atrăgētoare, se garantează.

vesc la tipografie în str. Berăriei (vis-à-vis de judecătorie).

Direcțiunea institutului tipografic
„Minerva”.

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Arhiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.
Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la 4.000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentān după sosirea comandai.

Direcțiunea institutului.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda” de Bodok

care după experiențele făcute la mai multe facultăți de medicină s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută mai ales: la conturbări de miltuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicil udului și ale organelor respiratoare etc.

BORVIZ DE PRIMUL RANG

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural de un gust prea plăcut, va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Szegesváry és társai, Deva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Căldărariilor nr. 68, și se poate comanda și de adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA”:

JOSEF GYÖRGY,

(comit. Háromszék). BODOK. (Transilvania).